

Notat erfaringer med sribedyrkning

Sribedyrkning kan give:

- robuste afgrøder
- højere og mere sikre udbytter
- forsinkede og færre svampe- og insektangreb
- frugtbar jord
- mulighed for at undgå erosion og jordpakning
- øget biodiversitet
- øget landskabsværdi

Design af systemet

- Grøntsager skal ind i sædskiftet i sribesystemet. Sribedyrkning er ud fra et produktivitetsperspektiv egnet til højbærdiafgrøder, hvilket kan være en motivation for implementering af systemet for de landmænd og avlere, som oplever store tab i dækningsbidrag per areal. Indarbejdelse af grøntsager i sribedyrkningsystemer giver desuden mulighed for et sundere sædskifte pga. større variation.
- Tag udgangspunkt i din egen bedrift og dit eget sædskifte. Start i det små med 2-3 afgrøder og øg derefter kompleksiteten gradvist.
- Det er ikke nødvendigvis maksimal kompleksitet som er vejen til målet. Start altid med at afklare målet, og afgør derefter graden af kompleksitet som er nødvendig for at opnå dette. F.eks. kan målet være minimum brug af eksterne input, og dermed vil bælgplanter og grøngødning være centrale elementer. Er målet maksimal biodiversitet, er antal afgrøder og integration af (semi-)permanente elementer af stor betydning.
- Det kræver ekstra opmærksomhed at planlægge sædskiftet, da der både skal tages højde for rumlige og tidsmæssige aspekter. Det er eksempelvis ikke holdbart at rykke en afgrøde til nabostriben året efter, da det kan øge risikoen for sygdomme.

Maskiner

- Der er behov for flere små maskiner ved sribedyrkning for at klare overgangen fra den ene afgrøde til den anden, da sribterne med forskellige afgrøder ikke tillader de samme muligheder for pløjning.
- Pløjning, mens der er plantevækst i nabostribterne, kan udgøre et problem, da jorden flyttes til nabostribten. Der skal i så fald anvendes andre former for jordbearbejdning. I Holland er der ved at blive udviklet en plov som kan arbejde i sribter (WUR).
- Gødskning kan udgøre et problem, da gødningsmaskiner normalt er brede. Derfor er muligheden for gødskning af enkelte sribter begrænset. Derudover kan gylleudbringning med slanger beskadige allerede tilstedeværende afgrøder i de tilstødende sribter. Løsninger med grøngødning fra integrerede kløvergræsstriber kan muligvis være en del af løsningen.
- Ineffektiv brug af kunstvanding kan være vanskelig at undgå med det aktuelt tilgængelige udstyr. Hos ERF i Holland anvender de drypvanding i deres højbærdiafgrøder, hvor slangerne er placeret nede i jorden, så de stadig kan harve.

Nyttedyr/skadedyr/biodiversitet

- Rumlig diversitet understøtter populationen af naturlige fjender ved at sørge for flere værter, flere slags føde, ly og habitater gennem hele dyrknings sæsonen. Det giver også tilflugtssted under forstyrrelser ved dyrkningsaktiviteter.

- Øget biokontrol i hvede – flere naturlige fjender til bladlus (Ditzler et al 2021)
- Skadedyrstrykket i vinterhvede og vinterraps er reduceret i sribemarkerne. Halvt så mange bladlus i hveden (Göttingen Universitet).
- Større populationer og flere arter af fugle og vilde bier under rapsblomstringen i sribemarkerne (raps/hvede) end i referencearealerne med raps i monokultur. 50 % flere insektarter i striberne. Tre gange så mange vilde bier. Dobbelt så mange fugle (Göttingen Universitet).
- Flere insekter er ikke kun godt. Det kan vi også se i år i Holeby, hvor stankelbenslarver æder sukkerroerne. Stankelbenslarverne kommer fra græs, der ellers ikke ville indgå.

Sygdomme

- Fysisk barriere og fortynding
- Reduktion/forsinkelse af kartoffelskimmel (Ditzler et al 2021)
- Kartoffel/Kløvergræs kombinationen kan resultere i op til 20% reduktion af kartoffelskimmel pga. barriereeffekt (Bouws & Finckh (2008)
- Erfaringer 2021: Markant forsinkelse af bederust i sukkerroer i Holeby (14 dage). Dog stort angreb af rust i hestebønner på tværs af sribedyrkningssystemet.

Udfordringer

- Opnåelse af en balance i sribedyrkningsystemer tager tid. Det understreger vigtigheden af at have forsøg der kører en hel sædskifteperiode eller længere.
- Striberne gør det ekstra svært at styre ukrudtet, da man ikke kan harve på kryds og tværs. Erfaring 2021-22: Store problemer med ukrudt i Højmark-platformen.
- Det er meget udfordrende at styre pløjefrit og økologisk dyrkning i striber. I StripCrop projektet giver det store udfordringer for kvaliteten af de indsamlede data til videnskabelig brug.
- Manglende viden om gode naboer
- Tilskud og markkort: Som reglerne er nu, skal et støtteberettiget areal være på minimum 0,3 ha i følge Landbrugsstyrelsen (se evt. korrespondance mellem ICØL og Landbrugsstyrelsen).

Økonomi

- Ekstra tid til planlægning af sædskiftet i et sribedyrkningsystem
- Siger ikke umiddelbart at øge arbejdsbyrden, men kan dog ofte kræve en større tidsinvestering i de første år indtil nye rutiner har indfundet sig.

Fordele

- Der er påvist merudbytter på 25 pct. i sribedyrkning af nogle afgrøder i forhold til udbytter i en stormark (Yu et al., 2015)
- Man kan let integrere blomsterstriber i systemet men også kløvergræs til grøngødning
- Erfaringer med sribedyrkning i Holland tyder på, at flere landmænd finder større arbejdsglæde i at arbejde med den øgede diversitet, og at både landmænd og offentligheden påpeger, at sribedyrkning bidrager til en øget landskabsværdi.

Projektet Sribedyrkning i økologisk planteavl er støttet af Fonden for Økologisk Landbrug